Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (prvo vijeće)

20. rujna 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Članak 99. Poslovnika Suda – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Europski uhidbeni nalog – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 1. stavak 3. – Članak 4.a – Postupak predaje između država članica – Razlozi za moguće neizvršenje – Članak 48. stavak 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Prava obrane – Direktiva 2012/13/EU – Članak 6. – Pravo na informiranje u kaznenom postupku – Direktiva 2013/48/EU – Članak 3. – Pravo na pristup odvjetniku u kaznenom postupku – Odluka donesena nakon suđenja na kojem se okrivljenik nije pojavio niti ga je zastupao odvjetnik – Nacionalni propis kojim se ne dopušta odbijanje predaje osobe – Usklađenost s pravom Unije”

U predmetu C-504/24 PPU [Anacco][i],

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Corte d’appello di Roma (Žalbeni sud u Rimu, Italija), odlukom od 18. srpnja 2024., koju je Sud zaprimio 19. srpnja 2024., u kaznenom postupku protiv

RT

uz sudjelovanje:

Procura Generale della Repubblica presso la Corte d’appello di Roma,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin (izvjestitelj) i I. Ziemele, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Emiliou,

tajnik: A. Calot Escobar,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči obrazloženim rješenjem, u skladu s člankom 99. Poslovnika Suda,

donosi sljedeće

* Jezik postupka: talijanski

[i] Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

Rješenje

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. UEU-a, članka 48. stavka 2. i članka 52. stavaka 3. i 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), članka 6. stavka 3. točke (c) Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), članka 1. stavka 3. i članka 4.a Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.) (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584), članka 6. Direktive 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL 2012., L 142, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 48.) te članka 3. Direktive 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima tijekom trajanja oduzimanja slobode (SL 2013., L 294., str. 1. i ispravak SL 2023./90091, L).

2 Zahtjev je upućen u okviru izvršenja u Italiji europskog uhidbenog naloga koji je 29. travnja 2024. izdao parquet du procureur du Roi de Bruxelles (državno odvjetništvo u Bruxellesu, Belgija) radi izvršenja kazne zatvora koju je osobi RT izrekao tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu za postupke na francuskom jeziku, Belgija).

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirna odluka 2002/584

3 U uvodnim izjavama 6. i 12. Okvirne odluke 2002/584 navodi se:

„(6) Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom Okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra ‚kamenom temeljcem' pravosudne suradnje.

[…]

(12) Ova Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela priznata u članku 6. [UEU-a], koja se odražavaju i u [Povelji], a posebno u njezinu poglavlju VI. […]"

4 Člankom 1. te okvirne odluke, naslovljenim „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja", u stavcima 2. i 3. određuje se:

„2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

5 Člankom 4.a navedene okvirne odluke, naslovljenim „Odluke donesene nakon suđenja na kojem se osoba nije osobno pojavila”, predviđa se:

„1. Pravosudno tijelo izvršenja može također odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode ako se osoba nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, osim ako se u europskom uhidbenom nalogu navodi da je osoba u skladu s dodatnim postupovnim zahtjevima utvrđenima u nacionalnom pravu države članice izdavanja:

(a) pravovremeno:
   i. bila osobno pozvana te time obaviještena o predviđenom datumu i mjestu suđenja koje je rezultiralo odlukom, ili je na drugi način stvarno primila službenu obavijest o predviđenom datumu i mjestu suđenja tako da se nedvojbeno utvrdilo da je osoba bila upoznata s predviđenim suđenjem;

   i
   ii. bila obaviještena da se odluka može donijeti u slučaju njezinog nepojavljivanja na suđenju;

   ili

(b) bila upoznata s predviđenim suđenjem i ovlastila je pravnog zastupnika, kojeg je imenovala dotična osoba ili država, da je brani tijekom suđenja te ju je taj zastupnik uistinu branio tijekom suđenja;

   ili

(c) nakon dostave odluke i nakon što je izričito obaviještena o pravu na obnovu postupka ili žalbu, pri čemu ta osoba ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do ukidanja početne odluke:
   i. izričito izjavila da ne osporava odluku;

   ili
   ii. nije zahtijevala obnovu postupka niti podnijela žalbu u primjenjivom roku;

   ili

(d) joj odluka nije osobno dostavljena, nego:
   i. će joj biti osobno dostavljena bez odgode nakon predaje te će biti izričito obaviještena o svojem pravu na obnovu postupka ili žalbu, pri čemu ta osoba ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do ukidanja početne odluke;

   i
   ii. bit će obaviještena o roku u kojem mora zahtijevati obnovu postupka ili podnijeti žalbu, kako se navodi u odgovarajućem europskom uhidbenom nalogu.

2. Ako je europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode prema uvjetima iz stavka 1. točke (d), a dotična osoba nije prethodno primila nikakvu službenu obavijest o vođenju kaznenog postupka protiv nje, ona može, kada bude obaviještena o sadržaju

europskog uhidbenog naloga, zahtijevati primjerak presude prije predaje. Odmah po primitku obavijesti o takvom zahtjevu tijelo izdavanja preko tijela izvršenja dostavlja primjerak presude traženoj osobi. Zahtjev tražene osobe ne smije odgoditi postupak predaje niti odluku o izvršenju europskog uhidbenog naloga. Dotičnoj se osobi presuda dostavlja isključivo u informativne svrhe; ta se dostava ne smatra formalnom dostavom presude niti utječe na primjenjive rokove za zahtijevanje obnove postupka ili podnošenje žalbe.

3. Ako se osoba predala prema uvjetima iz stavka 1. točke (d) te zahtijeva obnovu postupka ili je podnijela žalbu, zadržavanje te osobe u očekivanju takve obnove postupka ili postupka povodom žalbe, sve do dovršetka tih postupaka, preispituje se u skladu s pravom države članice izdavanja, bilo redovito ili na zahtjev dotične osobe. Takvo preispitivanje posebno obuhvaća mogućnost suspenzije ili prekida zadržavanja. Obnova postupka ili žalbeni postupak počinju pravovremeno po predaji.”

Okvirna odluka 2009/299

6 U uvodnim izjavama 1., 14. i 15. Okvirne odluke 2009/299 navodi se:

„(1) Pravo okrivljenika na osobno pojavljivanje na suđenju uključeno je u pravo na pošteno suđenje predviđeno u članku 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, sukladno tumačenju Europskog suda za ljudska prava. Sud je također objavio da pravo okrivljenika na osobno pojavljivanje na suđenju nije apsolutno i da se pod određenim uvjetima okrivljenik može svojevoljno, izričito ili prešutno, ali u svakom slučaju nedvojbeno, odreći tog prava.

[…]

(14) Ova je Okvirna odluka ograničena na preciznije određivanje razloga za nepriznavanje u instrumentima provedbe načela uzajamnog priznavanja. Stoga je područje primjene odredbi, poput onih o pravu na obnovu postupka, ograničeno na definiranje spomenutih razloga za nepriznavanje. One nisu namijenjene usklađivanju nacionalnog zakonodavstva. Ovom Okvirnom odlukom ne dovode se u pitanje budući instrumenti Europske unije namijenjeni približavanju zakonodavstava država članica u području kaznenog prava.

(15) Razlozi za nepriznavanje fakultativni su. Međutim, diskrecijsko pravo država članica za prenošenje tih razloga u nacionalno pravo posebno je uređeno pravom na pošteno suđenje uzimajući pritom u obzir ukupni cilj ove Okvirne odluke u smislu jačanja postupovnih prava osoba i olakšavanja pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.”

7 Člankom 1. te okvirne odluke, naslovljenim „Ciljevi i područje primjene”, u stavku 1. predviđa se:

„Ciljevi ove Okvirne odluke su jačanje postupovnih prava osoba protiv kojih se vodi kazneni postupak, olakšavanje pravosudne suradnje u kaznenim stvarima te, posebno, poboljšanje uzajamnog priznavanja sudskih odluka između država članica.”

Direktiva 2012/13

8 Članak 6. Direktive 2012/13, naslovljen „Pravo na informiranje o optužbama”, glasi:

„1. Države članice osiguravaju da osumnjičenici ili okrivljenici dobiju informacije o kaznenim djelima za koja se sumnjiče ili za čije počinjenje su okrivljeni. Te se informacije dostavljaju žurno i uz toliko detalja koliko je potrebno kako bi se osigurala pravičnost postupka i djelotvorno ostvarivanje prava na obranu.

[…]

3. Države članice osiguravaju da se najkasnije po dostavljanju optužnice sudu, pruže detaljne informacije o optužbama, uključujući vrstu i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela, kao i vrstu sudjelovanja od strane okrivljene osobe.

[…]”

Direktiva 2013/48

9 Člankom 3. Direktive 2013/48, naslovljenim „Pravo na pristup odvjetniku u kaznenom postupku”, određuje se:

„1. Države članice osiguravaju da osumnjičenici ili optužene osobe imaju pravo na pristup odvjetniku u takvom trenutku i na takav način da dotičnoj osobi omogućavaju praktično i učinkovito ostvarivanje svojih prava obrane.

[…]

4. Države članice nastoje opće informacije učiniti dostupnima kako bi osumnjičenicima ili optuženim osobama olakšale pribavljanje odvjetnika.

Neovisno o odredbama nacionalnog prava u pogledu obvezne prisutnosti odvjetnika, države članice pronalaze potrebne načine osiguravanja da osumnjičenici ili optužene osobe kojima je oduzeta sloboda budu u položaju da učinkovito ostvare svoje pravo na pristup odvjetniku, osim ako su se odrekle tog prava u skladu s člankom 9.

[…]”

Direktiva (EU) 2016/343

10 Člankom 8. Direktive (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL 2016., L 65, str. 1.), naslovljenim „Pravo sudjelovati na raspravi”, predviđa se:

„[…]

2. Države članice mogu predvidjeti da se rasprava koja može završiti donošenjem odluke o krivnji ili nedužnosti osumnjičenika ili optuženika može voditi u njegovoj odsutnosti pod uvjetom da:

(a) osumnjičenik ili optuženik pravovremeno je obaviješten o raspravi i o posljedicama neopravdanog nedolaska; ili

(b) osumnjičenika ili optuženika koji je obaviješten o raspravi zastupa opunomoćeni branitelj kojeg je osumnjičenik ili optuženik sam imenovao ili ga je imenovala država.

[…]

4. Kada države članice predvide mogućnost održavanja suđenja u odsutnosti osumnjičenika ili optuženika, ali nije moguće ispuniti uvjete iz stavka 2. ovog članka jer se osumnjičenik ili optuženik ne može locirati unatoč ulaganju razumnih napora, države članice mogu predvidjeti mogućnost donošenja i izvršenja odluke. U tom slučaju države članice osiguravaju da u trenutku kada se osumnjičenici ili optuženici obavješćuju o toj odluci, posebno prilikom uhićenja, također budu informirane o mogućnosti osporavanja odluke i pravu na obnovu postupka ili na drugo pravno sredstvo u skladu s člankom 9.

[…]”

11 U skladu s člankom 9. te direktive, naslovljenim „Pravo na obnovu postupka”:

„Države članice osiguravaju da osumnjičenici ili optuženici koji nisu sudjelovali na raspravi u kaznenom postupku koji se vodio protiv njih i u slučaju da nisu bili ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 2. imaju pravo na obnovu postupka ili drugo pravno sredstvo kojim se omogućuje novo utvrđivanje merituma predmeta, uključujući ispitivanje novih dokaza, što bi moglo dovesti do ukidanja izvorne odluke. U tom pogledu države članice jamče da dotični osumnjičenici i optuženici imaju pravo biti nazočni i sudjelovati na raspravi u skladu s postupcima predviđenima nacionalnim pravom te ostvariti svoja prava na obranu.”

Nacionalno pravo

Talijansko pravo

12 U skladu s člankom 24. talijanskog Ustava:

„Svatko ima pravo na pokretanje sudskog postupka radi zaštite svojih prava i legitimnih interesa.

Obrana je nepovredivo pravo u svim fazama i u svim stadijima postupka.

Odgovarajućim mjerama siromašnim se osobama osiguravaju sredstva za poduzimanje pravnih radnji i obranu pred bilo kojim sudom.

[…]”

13 Člankom 2. leggea n. 69 – Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d’arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (Zakon br. 69 o odredbama za usklađivanje nacionalnog

prava s Okvirnom odlukom Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica) od 22. travnja 2005. (GURI br. 98 od 29. travnja 2005., str. 6., u daljnjem tekstu: Zakon br. 69/2005), naslovljenim „Poštovanje temeljnih prava i ustavnih jamstava”, predviđa se:

„Izvršenje europskog uhidbenog naloga ni u kojem slučaju ne smije dovesti do povrede najviših načela ustavnog poretka države ili neotuđivih osobnih prava priznatih Ustavom, temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a] ili temeljnih prava zajamčenih [EKLJP-om] i njegovim dodatnim protokolima.”

14 Člankom 6. Zakona br. 69/2005, naslovljenim „Sadržaj europskog uhidbenog naloga u postupku pasivne predaje”, u stavcima 1., 1.bis i 2. određuje se:

„1. Europski uhidbeni nalog treba sadržavati sljedeće informacije:

(a) identitet i državljanstvo tražene osobe;

(b) ime, adresu, brojeve telefona i telefaksa, adresu elektroničke pošte pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog;

(c) dokaz o postojanju izvršive presude, odluke o privremenim mjerama ili bilo koje druge izvršive sudske odluke s istim učinkom, obuhvaćene odredbama članaka 7. i 8. ovog zakona;

(d) prirodu i pravni opis kaznenog djela;

(e) opis okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, uključujući vrijeme, mjesto i stupanj sudjelovanja tražene osobe;

(f) izrečenu kaznu, ako postoji pravomoćna presuda, ili, u drugim slučajevima, najniže i najviše kazne propisane zakonom države izdavanja;

(g) ako je moguće, ostale posljedice počinjenja kaznenog djela.

1.bis Ako je europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode koje su izrečene nakon suđenja na kojem se osoba nije osobno pojavila, on također treba sadržavati podatke o barem jednom od sljedećih uvjeta:

(a) osoba je pravovremeno bila pozvana osobno ili na drugi način kojim se ipak nedvojbeno može utvrditi da je bila upoznata s predviđenim datumom i mjestom suđenja koje je rezultiralo odlukom donesenom u njezinoj odsutnosti i činjenicom da se takva odluka može donijeti čak i u njezinoj odsutnosti;

(b) osobu, koja je bila obaviještena o suđenju koje se na nju odnosi, tijekom suđenja koje je rezultiralo navedenom odlukom zastupao je pravni zastupnik kojeg je ta osoba sama imenovala ili koji je imenovan po službenoj dužnosti;

(c) nakon dostave odluke čije se izvršenje traži i nakon što je obaviještena o pravu na obnovu postupka ili na žalbu, pri čemu osoba ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do ukidanja početne odluke, ta je osoba izričito izjavila da ne osporava odluku ili nije zahtijevala obnovu postupka niti podnijela žalbu u primjenjivom roku;

(d) osobi nije osobno dostavljena odluka, ali će joj biti osobno dostavljena bez odgode nakon predaje državi članici izdavanja te će biti izričito obaviještena o svojem pravu na obnovu postupka ili žalbu, pri čemu ta osoba ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do preinake početne odluke i bit će obaviještena o roku u kojem mora zahtijevati obnovu postupka ili podnijeti žalbu.

2. Ako europski uhidbeni nalog ne sadržava informacije iz stavka 1. točaka (a), (c), (d), (e) i (f) ili se u njemu ne navodi postojanje barem jednog od uvjeta iz stavka 1.bis, pravosudno tijelo postupa u skladu s člankom 16. Slično postupa kada smatra da je potrebno prikupiti druge elemente kako bi se provjerilo je li predmet obuhvaćen jednim od slučajeva predviđenih člancima 18., 18.bis, 18.ter i 19.”

15 Člankom 18.ter tog zakona, naslovljenim „Odluke donesene u odsutnosti okrivljenika”, predviđa se:

„1. Ako je europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode koja je izrečena nakon suđenja na kojem se osoba nije osobno pojavila, žalbeni sud također može odbiti predaju ako europski uhidbeni nalog ne sadržava nikakve podatke o uvjetima iz članka 6. stavka 1.bis i ako država izdavanja nije dostavila podatke o tim uvjetima, čak ni nakon što je zahtjev podnesen na temelju članka 16.

2. Međutim, u slučajevima iz stavka 1. žalbeni sud može potvrditi predaju ako se sa sigurnošću dokaže da je osoba znala za suđenje ili da se namjerno pobrinula da ne zna za suđenje.

3. Kada su uvjeti predviđeni člankom 6. stavkom 1.bis točkom (d) ispunjeni, osoba čija se predaja traži i koja prethodno nije obaviještena o kaznenom postupku koji se protiv nje vodi, može zatražiti primjerak presude na kojoj se temelji europski uhidbeni nalog. Taj zahtjev ni u kojem slučaju ne predstavlja razlog za odgodu postupka predaje niti odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga. Žalbeni sud osigurava da se taj zahtjev odmah proslijedi tijelu izdavanja.”

Belgijsko pravo

16 U skladu s člankom 186. belgijskog codea d’instrucion criminelle (Zakonik o istrazi u kaznenom postupku):

„Ako se pozvana osoba ili odvjetnik koji je zastupa ne pojavi na dan i u vrijeme utvrđeno u pozivu, sudit će joj se u odsutnosti.”

17 Člankom 187. stavkom 1. tog zakonika određuje se:

„Osoba osuđena u odsutnosti može podnijeti prigovor protiv presude u roku od 15 dana od dana dostave te presude.

Ako joj presuda nije osobno dostavljena, osoba osuđena u odsutnosti može podnijeti prigovor protiv osuđujućih kaznenih presuda u roku od 15 dana od dana na koji je saznala za dostavu.

Ako je za nju saznala dostavom europskog uhidbenog naloga ili zahtjeva za izručenje, ili ako rok od 15 dana u trenutku njezina uhićenja u inozemstvu još nije istekao, moći će podnijeti prigovor u roku od 15 dana od dana predaje ili puštanja na slobodu u inozemstvu.

Ako nije utvrđeno da je znala za dostavu, osoba osuđena u odsutnosti moći će podnijeti prigovor do isteka rokova zastare za kaznu. Na osuđujuće presude u građanskim sporovima moći će podnijeti prigovor do izvršenja presude.

[…]”

Glavni postupak i prethodno pitanje

18 Državno odvjetništvo u Bruxellesu izdalo je 29. travnja 2024. europski uhidbeni nalog (u daljnjem tekstu: europski uhidbeni nalog o kojem je riječ) protiv osobe RT, francuske i malijske državljanke te nositeljice malijske diplomatske putovnice, radi izvršenja kazne zatvora u trajanju od dvije godine na koju ju je osudio tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu za postupke na francuskom jeziku) presudom od 18. listopada 2023., na temelju članka 100.ter, članka 432. stavka 1. prvog i drugog podstavka i članka 432. stavka 3. te članka 432. stavka 2. prvog podstavka belgijskog codea pénal (Kazneni zakonik), zbog toga što nije predala maloljetno dijete koje je zadržala u inozemstvu dulje od pet dana (u daljnjem tekstu: presuda od 18. listopada 2023.).

19 Iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je presuda od 18. listopada 2023. donesena u odsutnosti nakon suđenja koje se održalo a da optužnica nije stvarno dostavljena osobi RT i da stoga ni ta osoba ni odvjetnik kojeg je ona imenovala ili koji je imenovan po službenoj dužnosti nisu bili prisutni na raspravi koja se održala u okviru tog postupka.

20 Činjenice na temelju kojih je donesena presuda od 18. listopada 2023., kako proizlaze iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, mogu se sažeti na sljedeći način. Nakon prekida veze s osobom JG 2018., osoba RT preselila se u Mali s njihovom kćeri, osobom UMTG, rođenom 3. studenoga 2015. u Bruxellesu. Osoba RT time je povrijedila presude tribunala de première instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu, Belgija) i tribunala de la famille (Obiteljski sud, Belgija) od 26. lipnja i 24. rujna 2019., iz kojih proizlazi, među ostalim, da je osoba UMTG prije svega trebala živjeti s osobom JG u Belgiji.

21 Osoba RT uhićena je po dolasku u Italiju 20. lipnja 2024. i određen joj je istražni zatvor radi izvršenja europskog uhidbenog naloga o kojem je riječ. Corte d’appello di Roma (Žalbeni sud u Rimu, Italija), odnosno sud koji je uputio zahtjev, saslušao je 22. lipnja 2024. osobu RT, koja nije pristala na predaju belgijskim tijelima. Ta je osoba osobito tvrdila da su joj malijski sudovi dodijelili skrbništvo nad osobom UMTG i da se osoba JG složila s preseljenjem te osobe u Mali. Na raspravi održanoj 2. srpnja 2024. osoba RT zatražila je, među ostalim, da se izvršenje tog uhidbenog naloga odbije te da se naloži ukidanje istražnog zatvora koji joj je određen.

22 Na zahtjev suda koji je uputio zahtjev, ministère de la Justice (Ministarstvo pravosuđa, Belgija) u dopisu od 8. srpnja 2024. naveo je da je osoba RT preporučenim pismom pozvana na raspravu održanu 4. listopada 2023. pred tribunalom de première instance francophone de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu za postupke na francuskom jeziku), u okviru postupka u kojem je donesena presuda od 18. listopada 2023. Budući da se ta osoba nije pojavila na toj raspravi niti ju je zastupao branitelj, ta je presuda donesena u odsutnosti nakon nekontradiktornog postupka. Osim toga, sud koji je uputio zahtjev navodi da iz tog dopisa i europskog uhidbenog naloga o kojem je riječ proizlazi da bi osoba RT, u slučaju predaje belgijskim tijelima, mogla u roku od 15 dana od njegove dostave podnijeti prigovor protiv presude od 18. listopada 2023. tribunalu de première instance francophone de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu za postupke na francuskom jeziku), te da bi taj prigovor, kada bi se proglasio dopuštenim, doveo do ukidanja te presude i održanja novog suđenja u okviru kojeg bi ta osoba imala ista prava kao što su ona koja je imala tijekom postupka u kojem je donesena navedena presuda. Usto, osoba RT mogla bi u roku od 30 dana od dostave tog naloga podnijeti žalbu couru d'appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu, Belgija) protiv presude od 18. listopada 2023. U oba slučaja osobi RT obvezno bi pomagao odvjetnik kojeg je sama imenovala ili kojeg je imenovao ured za pružanje pravne pomoći, imala bi prikladan rok za pripremu obrane te bi mogla zatražiti puštanje na slobodu.

23 Rješenjem od 11. srpnja 2024. sud koji je uputio zahtjev, s jedne strane, odbio je zahtjev osobe RT za ukidanje istražnog zatvora i, s druge strane, naveo je da je zakazao raspravu za 24. rujna 2024. za donošenje meritorne odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga o kojem je riječ.

24 Budući da se Zakonom br. 69/2005, kojim se provodi Okvirna odluka 2002/584, ne predviđa mogućnost odbijanja predaje osobe RT u situaciji kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku, sud koji je uputio zahtjev dvoji o usklađenosti tog zakona s talijanskim ustavnim pravom i pravom Unije. Naime, kao što to proizlazi iz sudske prakse Cortea costituzionale (Ustavni sud, Italija) i Cortea suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), u Italiji se kazneni postupak ne može voditi a da optuženika ne zastupa odvjetnik, čak i kada se optuženik osobno ne pojavi na suđenju. Riječ je o ustavnom načelu koje, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, potvrđuju članak 48. Povelje te članak 6. EKLJP-a i kojem se, u vezi s člankom 6. UEU-a i člankom 1. stavkom 3. Okvirne odluke 2002/584, protivi izvršenje europskog uhidbenog naloga radi izvršenja kazne zatvora koja je izrečena a da optuženika nije zastupao odvjetnik, čime su stoga povrijeđena njegova prava obrane.

25 U tom kontekstu, sud koji je uputio zahtjev navodi zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud), odlukom od 19. prosinca 2023., u predmetu C-40/24 koji je u tijeku, Derterti, koji se odnosi, među ostalim, na istu problematiku kao i onaj o kojem je riječ u glavnom postupku.

26 U tim okolnostima Corte d'appello di Roma (Žalbeni sud u Rimu) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li

(a) članak 6. [UEU-a], članak 48. stavak 2. i članak 52. stavke 3. i 4. [Povelje],

(b) članak 6. stavak 3. točku (c) [EKLJP-a],

(c) članak 1. stavak 3. i članak 4.a Okvirne odluke [2002/584],

(d) članak 6. Direktive [2012/13] i

(e) članak 3. Direktive [2013/48]

zajedno tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kao što je talijansko zakonodavstvo iz članaka 2., 6. i 18.ter Zakona br. 69/2005, na temelju kojeg Corte d'appello (Žalbeni sud, Italija), kao nadležno pravosudno tijelo države kojoj je upućen zahtjev, ne može odbiti predaju osobe državi članici izdavanja prilikom izvršavanja europskog uhidbenog naloga izdanog na temelju osuđujuće presude kojom je izrečena kazna zatvora u državi članici izdavanja nakon suđenja u kaznenom postupku koje se održalo u odsutnosti branitelja kojeg imenuje okrivljenik ili sud po službenoj dužnosti i, u svakom slučaju, bez djelotvorne obrane, iako, nakon izvršenja europskog uhidbenog naloga, osuđenik ima pravo na dostavu osuđujuće presude i može podnijeti prigovor ili žalbu protiv te presude?"

Zahtjev za primjenu hitnog prethodnog postupka

27 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku predviđenom člankom 23.a prvim stavkom Statuta Suda Europske unije i člankom 107. Poslovnika Suda.

28 U prilog tom zahtjevu sud koji je uputio zahtjev navodi da se osoba RT nalazi u istražnom zatvoru od 20. lipnja 2024.

29 U tom pogledu valja, kao prvo, podsjetiti na to da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi osobito na tumačenje Okvirne odluke 2002/584, Direktive 2012/13 i Direktive 2013/48, koje su obuhvaćene glavom V. trećeg dijela UFEU-a, a koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde. Slijedom toga, na taj se zahtjev za prethodnu odluku može primijeniti hitni prethodni postupak.

30 Što se tiče, kao drugo, uvjeta hitnosti, taj je uvjet ispunjen, među ostalim, ako je osoba o kojoj je riječ u glavnom postupku u ovom trenutku lišena slobode te ako njezino daljnje zadržavanje ovisi o rješavanju glavnog postupka, pri čemu valja pojasniti da se situacija dotične osobe mora ocjenjivati onakva kakva jest na datum razmatranja zahtjeva da se o zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom postupku (presuda od 14. svibnja 2024., Stachev, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, t. 42. i navedena sudska praksa).

31 U ovom slučaju, s jedne strane, iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je osobi RT doista oduzeta sloboda od 20. lipnja 2024. i da je i dalje tako u trenutku razmatranja zahtjeva da se o zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom postupku.

32 S druge strane, sud koji je uputio zahtjev u biti je naveo da će, ovisno o odgovoru Suda na prethodno pitanje, možda morati odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog o kojem je riječ i stoga naložiti oslobađanje osobe RT.

33 U tim je okolnostima prvo vijeće Suda 1. kolovoza 2024. odlučilo, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, prihvatiti zahtjev suda koji je uputio zahtjev da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku.

O prethodnom pitanju

34 Na temelju članka 99. Poslovnika Suda, kad se odgovor na pitanje postavljeno u prethodnom postupku može jasno izvesti iz sudske prakse ili kad odgovor ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji, Sud može u svakom trenutku, na prijedlog suca izvjestitelja te nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučiti obrazloženim rješenjem.

35 U ovom predmetu valja primijeniti tu odredbu.

36 Sud koji je uputio zahtjev jedinim prethodnim pitanjem u biti pita treba li članak 4.a Okvirne odluke 2002/584, u vezi s člankom 6. UEU-a, člankom 48. stavkom 2. i člankom 52. stavcima 3. i 4. Povelje, člankom 6. stavkom 3. točkom (c) EKLJP-a, člankom 1. stavkom 3. te okvirne odluke, člankom 6. Direktive 2012/13 te člankom 3. Direktive 2013/48, tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis kojim se pravosudnom tijelu izvršenja ne dopušta da odbije predaju osobe na temelju europskog uhidbenog naloga izdanog radi izvršenja kazne zatvora izrečene protiv te osobe u državi izdavanja ako se ta osoba nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, a da navedenu osobu nije zastupao odvjetnik kojeg je sama imenovala ili koji je imenovan po službenoj dužnosti i, u svakom slučaju, bez djelotvorne obrane, u situaciji u kojoj je nakon te predaje toj osobi dostavljena presuda donesena u odsutnosti te ona može podnijeti prigovor ili žalbu protiv te presude.

37 Najprije, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da kako načelo uzajamnog povjerenja između država članica tako i načelo uzajamnog priznavanja, koje se i sâmo temelji na uzajamnom povjerenju između tih država, imaju ključnu važnost u pravu Unije, s obzirom na to da se njima omogućava stvaranje i održavanje područja bez unutarnjih granica. Konkretno, načelo uzajamnog povjerenja obvezuje svaku od tih država, osobito u kontekstu područja slobode, sigurnosti i pravde, da, osim u iznimnim okolnostima, smatra da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i, konkretno, njime priznata temeljna prava (presude od 31. siječnja 2023., Puig Gordi i dr., C-158/21, EU:C:2023:57, t. 93. i od 21. prosinca 2023., GN (Razlog za odbijanje koji se temelji na najboljem interesu djeteta), C-261/22, EU:C:2023:1017, t. 33. i navedena sudska praksa).

38 Stoga su, kad provode pravo Unije, države članice dužne pretpostaviti da druge države članice poštuju temeljna prava, tako da ne mogu ni od druge države članice zahtijevati višu nacionalnu razinu zaštite temeljnih prava od one koja se osigurava pravom Unije ni, osim u iznimnim slučajevima, provjeravati je li ta druga država članica u konkretnom slučaju doista poštovala temeljna prava koja jamči Unija (mišljenje 2/13 (Pristupanje Unije EKLJP-u) od 18. prosinca 2014., EU:C:2014:2454, t. 192. i presuda od 21. prosinca 2023., GN (Razlog za odbijanje koji se temelji na najboljem interesu djeteta), C-261/22, EU:C:2023:1017, t. 34. i navedena sudska praksa).

39 U tom kontekstu, Okvirnom odlukom 2002/584 nastoji se – uvođenjem pojednostavnjenog i učinkovitog sustava predaje osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su prekršile kazneni zakon – olakšati i ubrzati pravosudna suradnja u svrhu pridonošenja ostvarenju cilja dodijeljenog Uniji da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, zasnivajući se pri tome na visokoj razini povjerenja koje mora postojati između država članica (presuda od 21. prosinca 2023., GN (Razlog za odbijanje koji se temelji na najboljem interesu djeteta), C-261/22, EU:C:2023:1017, t. 35. i navedena sudska praksa).

40 Načelo uzajamnog priznavanja – koje se, u skladu s uvodnom izjavom 6. Okvirne odluke 2002/584, očituje u europskom uhidbenom nalogu predviđenom tom okvirnom odlukom kao prvoj konkretnoj mjeri, predstavlja „kamen temeljac” pravosudne suradnje u kaznenim stvarima. To je načelo izraženo u članku 1. stavku 2. navedene okvirne odluke, koji sadržava pravilo u skladu s kojim su države članice obvezne izvršiti svaki europski uhidbeni nalog na temelju navedenog načela i u skladu s odredbama te okvirne odluke (presude od 21. prosinca 2023., GN (Razlog za odbijanje koji se temelji na najboljem interesu djeteta), C-261/22, EU:C:2023:1017, t. 36. i navedena sudska praksa i od 21. prosinca 2023., G. K. i dr. (Ured europskog javnog tužitelja) C-281/22, EU:C:2023:1018, t. 59. i navedena sudska praksa).

41 Iz toga slijedi, s jedne strane, da pravosudna tijela izvršenja mogu odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog samo zbog razloga koji proizlaze iz Okvirne odluke 2002/584, kako je tumači Sud. S druge strane, dok je izvršenje europskog uhidbenog naloga načelo, odbijanje izvršenja zamišljeno je kao iznimka koja se mora usko tumačiti (presuda od 21. prosinca 2023., GN (Razlog za odbijanje koji se temelji na najboljem interesu djeteta), C-261/22, EU:C:2023:1017, t. 37. i navedena sudska praksa).

42 Konkretno, članak 4.a stavak 1. Okvirne odluke 2002/584 predstavlja iznimku od pravila kojim se pravosudnom tijelu izvršenja nalaže da traženu osobu preda državi članici izdavateljici uhidbenog naloga i stoga je treba usko tumačiti (vidjeti u tom smislu presudu 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv umjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 55.).

43 Međutim, kao prvo, iz samog teksta te odredbe proizlazi da pravosudno tijelo izvršenja ima mogućnost odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode ako se osoba nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, osim ako se u europskom uhidbenom nalogu navodi da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u točkama (a) do (d) navedene odredbe (presuda od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 48. i navedena sudska praksa).

44 U tom pogledu valja istaknuti da se člankom 4.a tako želi ograničiti mogućnost odbijanja izvršenja europskog uhidbenog naloga time što precizno i ujednačeno nabraja uvjete pod kojima se ne može odbiti priznavanje i izvršenje odluke donesene nakon suđenja na kojem se osoba o kojoj je riječ nije osobno pojavila (presuda od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 49. i navedena sudska praksa).

45 Stoga je pravosudno tijelo izvršenja dužno izvršiti europski uhidbeni nalog, bez obzira na odsutnost osobe na suđenju koje je rezultiralo odlukom, ako se utvrdi postojanje jedne od okolnosti iz članka 4.a stavka 1. točaka (a), (b), (c) ili (d) Okvirne odluke 2002/584 (presuda od 17. prosinca 2020., Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, t. 41.).

46 Kad je riječ o članku 4.a stavku 1. točki (d) Okvirne odluke 2002/584, koji je u ovom predmetu relevantan s obzirom na to da iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da se osoba RT nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, odnosno presudom od 18. listopada 2023., niti joj je osobno dostavljena ta presuda i da se u europskom uhidbenom nalogu o kojem je riječ navodi da će protiv navedene presude moći podnijeti prigovor ili žalbu u roku od 15 dana odnosno u roku od 30 dana od njegove dostave, u toj se odredbi ne upućuje na pomoć odvjetnika tijekom tog suđenja.

47 Konkretno, iz teksta tog članka 4.a stavka 1. točke (d) ne proizlazi da pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog kada je taj nalog izdan protiv osobe nakon suđenja na kojem se nije osobno pojavila jer je nije zastupao odvjetnik kojeg je sama imenovala ili koji je imenovan po službenoj dužnosti. Stoga, kada bi se odlučilo drukčije, Okvirnoj odluci 2002/584 dodao bi se uvjet za izvršenje europskog uhidbenog naloga koji zakonodavac Unije nije predvidio.

48 Kao drugo, kad je riječ o nastanku i ciljevima članka 4.a Okvirne odluke 2002/584, Sud je već utvrdio da se tom odredbom nastoji osigurati visoka razina zaštite i omogućiti tijelu izvršenja da izvrši predaju dotične osobe unatoč odsutnosti na suđenju koje je rezultiralo njezinom osudom, uz istodobno puno poštovanje prava obrane. Konkretnije, kao što to izričito proizlazi iz članka 1. Okvirne odluke 2009/299, u vezi s njezinim uvodnim izjavama 1. i 15., taj članak 4.a unesen je u Okvirnu odluku 2002/584 kako bi se zaštitilo pravo okrivljenika na osobno pojavljivanje u kaznenom postupku koji je protiv njega pokrenut, čime se poboljšava uzajamno priznavanje sudskih odluka između država članica (presuda od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 50. i navedena sudska praksa).

49 Okvirnom odlukom 2009/299 istodobno je izbrisan članak 5. stavak 1. Okvirne odluke 2002/584, kojim se, u slučaju europskog uhidbenog naloga izdanog radi izvršenja presude donesene u odsutnosti i kada osoba o kojoj je riječ nije bila obaviještena o datumu i mjestu rasprave na temelju koje je donesena odluka u odsutnosti, pravosudnom tijelu izvršenja dopuštalo da uvjetuje predaju time da mu pravosudno tijelo izdavanja pruži odgovarajuća jamstva da će ta osoba imati mogućnost zatražiti obnovu postupka u državi članici izdavanja i mogućnost prisustvovati na suđenju.

50 Kako bi se osigurala zaštita prava obrane i pristupa odvjetniku, člankom 4.a stavkom 1. točkom (d) podtočkom i. Okvirne odluke 2002/584 stoga se zahtijeva da osoba osuđena u odsutnosti ima pravo „na obnovu postupka ili žalbu, pri čemu [ona] ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do ukidanja početne odluke”.

51 Uostalom, važno je istaknuti, s jedne strane, da se Okvirnom odlukom 2002/584 uvodi sustav uzajamnog priznavanja koji se temelji na načelu uzajamnog povjerenja te da, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 14. Okvirne odluke 2009/299, ona stoga nije namijenjena usklađivanju nacionalnih zakonodavstava.

52 S druge strane, valja napomenuti da taj zahtjev prava na obnovu postupka ili žalbu, na temelju kojeg se mogu preispitati ključne činjenice predmeta, odgovara zahtjevu iz članka 8. stavka 4. i članka 9. Direktive 2016/343 u slučaju kada države članice predvide mogućnost održavanja suđenja u odsutnosti osumnjičenika ili optuženika, ali nije moguće ispuniti uvjete predviđene člankom 8. stavkom 2. te direktive, osobito uvjet da on bude obaviješten o raspravi jer se ne može locirati unatoč ulaganju razumnih napora.

53 Iz prethodno navedenog proizlazi da se članak 4.a stavak 1. točka (d) Okvirne odluke 2002/584 ne može tumačiti na način da pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog jer osobu o kojoj je riječ na suđenju koje je rezultiralo odlukom nije zastupao odvjetnik kojeg je sama imenovala ili koji je imenovan po službenoj dužnosti, ni, *a fortiori*, na način da se toj odredbi protivi talijanski propis o kojem je riječ u glavnom postupku, u dijelu u kojem se njime ne dopušta takvo odbijanje, i to iako se tim propisom predviđa da se u Italiji ne može donijeti presuda u odsutnosti ako nije imenovan odvjetnik po službenoj dužnosti.

54 Kao treće, to se tumačenje ne dovodi u pitanje ni Direktivom 2012/13 ni Direktivom 2013/48, koje je sud koji je uputio zahtjev također naveo a da nije objasnio dvojbe koje je imao u tom pogledu. U dijelu u kojem se taj sud pita nalaže li se tim direktivama državama članicama obveza da osiguraju da osumnjičenicima ili okrivljenicima pomaže odvjetnik dodijeljen po službenoj dužnosti u postupku koji može rezultirati njihovom osudom u odsutnosti, to pitanje nije relevantno za utvrđivanje slučajeva u kojima je odbijanje izvršenja europskog uhidbenog naloga dopušteno na temelju članka 4.a Okvirne odluke 2002/584.

55 Naime, dovoljno je podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, moguća neusklađenost nacionalnog prava države članice izdavanja s odredbama neke direktive ne može biti razlog za odbijanje izvršenja europskog uhidbenog naloga. Naime, pozivanje na odredbe direktive kako bi se onemogućilo izvršenje tog naloga omogućilo bi zaobilaženje sustava uspostavljenog Okvirnom odlukom 2002/584, u kojoj se iscrpno nabrajaju razlozi za neizvršenje (vidjeti u tom smislu presudu od 17. prosinca 2020., Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, t. 46. i 47.).

56 Kao četvrto, članak 4.a Okvirne odluke 2002/584 treba također tumačiti i primjenjivati u skladu s člankom 47. drugim i trećim stavkom te člankom 48. Povelje koji, kao što se to precizira Objašnjenjima koja se odnose na Povelju o temeljnim pravima (SL 2007., C 303, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 120.), odgovaraju članku 6. EKLJP-a. Stoga Sud mora osigurati da njegovo tumačenje članka 47. drugog i trećeg stavka i članka 48. Povelje zajamči razinu zaštite kojom se ne povređuje ona zajamčena člankom 6. EKLJP-a, kako ga tumači Europski sud za ljudska prava (presuda od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 51. i navedena sudska praksa).

57 Naime, u skladu s tom sudskom praksom, Sud je već utvrdio da, ni u jednom od slučajeva iz članka 4.a stavka 1. točaka (a) do (d) Okvirne odluke 2002/584 izvršenje europskog uhidbenog naloga ne ugrožava prava obrane dotične osobe ni pravo na djelotvoran pravni lijek ni na pošteno suđenje, kako su utvrđena u članku 47. i članku 48. stavku 2. Povelje (vidjeti u tom smislu presude od 26. veljače 2013., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 47. do 54. i od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 73. i navedenu sudsku praksu).

58 Sud je utvrdio i da je cilj donošenja Okvirne odluke 2009/299, kojom je ta odredba unesena u Okvirnu odluku 2002/584, otkloniti poteškoće uzajamnog priznavanja odluka donesenih u odsutnosti osobe o kojoj je riječ na suđenju koje su posljedica razlika u zaštiti temeljnih prava u državama članicama. U tu svrhu, tom se okvirnom odlukom provodi usklađivanje uvjeta za izvršenje europskog uhidbenog naloga u slučaju osude u odsutnosti, koje odražava dogovor koji su postigle sve države članice u pogledu dosega koji, na temelju prava Unije, treba dati postupovnim pravima osoba osuđenih u odsutnosti protiv kojih je izdan europski uhidbeni nalog (vidjeti u tom smislu presudu od 26. veljače 2013., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 62.).

59 Stoga, kad je riječ o argumentu suda koji je uputio zahtjev prema kojem se obvezom poštovanja temeljnih prava, koja su propisana člankom 6. UEU-a, dopušta pravosudnim tijelima izvršenja da odbiju izvršiti europski uhidbeni nalog, uključujući u slučaju iz članka 4.a stavka 1. točke (d) Okvirne odluke 2002/584, ako osobu nije zastupao odvjetnik na suđenju koje je rezultiralo osudom u odsutnosti, koji se zapravo odnosi na pitanje usklađenosti te odredbe s temeljnim pravima zaštićenima pravnim poretkom Unije, taj argument treba odbiti.

60 Naposljetku, u dijelu u kojem se čini da sud koji je uputio zahtjev smatra da talijansko pravo osigurava standard zaštite prava obrane, i osobito prava na odvjetnika, koji je viši u odnosu na standard koji proizlazi iz temeljnih prava utvrđenih pravom Unije, osobito iz članka 47. i članka 48. stavka 2. Povelje, valja podsjetiti na to da pravosudno tijelo izvršenja ne može predaju osobe na koju se odnosi europski uhidbeni nalog pravosudnom tijelu izdavanja uvjetovati samo poštovanjem zahtjeva koji proizlaze iz tih odredbi, a ne i poštovanjem zahtjeva koji proizlaze iz njezina nacionalnog prava. Naime, u suprotnome bi se, dovođenjem u pitanje ujednačenosti standarda zaštite temeljnih prava kako su definirana u pravu Unije, potkopalo načela uzajamnog povjerenja i priznavanja koja se Okvirnom odlukom 2002/584 žele učvrstiti, čime bi se ugrozila njezina djelotvornost (vidjeti u tom smislu presude od 26. veljače 2013., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 63. i od 15. listopada 2019., Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, t. 79.).

61 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na upućeno pitanje valja odgovoriti da članak 4.a Okvirne odluke 2002/584, u vezi s člankom 6. UEU-a te člankom 47. i člankom 48. stavkom 2. Povelje, treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis kojim se pravosudnom tijelu izvršenja ne dopušta da odbije predaju osobe na temelju europskog uhidbenog naloga izdanog radi izvršenja kazne zatvora izrečene protiv te osobe u državi izdavanja ako se ta osoba nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, a da navedenu osobu nije zastupao odvjetnik kojeg je sama imenovala ili koji je imenovan po službenoj dužnosti, i ako su ispunjeni uvjeti previđeni člankom 4.a stavkom 1. točkom (d).

Troškovi

62 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 4.a Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., u vezi s člankom 6. UEU-a te člankom 47. i člankom 48. stavkom 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

treba tumačiti na način da mu se

ne protivi nacionalni propis kojim se pravosudnom tijelu izvršenja ne dopušta da odbije predaju osobe na temelju europskog uhidbenog naloga izdanog radi izvršenja kazne zatvora izrečene protiv te osobe u državi izdavanja ako se ta osoba nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, a da navedenu osobu nije zastupao odvjetnik kojeg je sama imenovala ili koji je imenovan po službenoj dužnosti, i ako su ispunjeni uvjeti previđeni člankom 4.a stavkom 1. točkom (d).

Potpisi